

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSAG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.

Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Tarsánál.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:

Dr. BUZA BARNA

Előfizetési ár:

Égész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér. Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

A nagylelkű kormány.

Cseppet se nagyitunk, ha azt mondjuk, hogy hat—nyolc millió koronára tehető a kár, amit Zempléni vármegye területén az árvíz okozott.

S a magyar kormány küldött ennek a roppant kárnak az enyhítésére 3000 koronát, mond háromezer koronát.

Ha a szenvedett kár arányában osztják szét a károsultak közt ezt a rendkívül nagy összegű államsegélyt, (ámbar miután Meczner Gyula és Székely Elek a segélyezés vezetői, az ember önkéntelenül a kukurica-osztozkodásra gondol), akkor minden 1000 korona károszagra jut belőle 500 fillér segély.

No, aki 1000 korona kárt szenvedett, az csakugyan boldog lesz, ha 50 fillér kárpótlást kap a magyar kormány csudálatos kegyelméből.

Andrássy Gyula gróf egymaga 5000 koronát adott, a magyar kormány pedig 3000 koronát.

Azt mondhatják: hiába, százalékok voltak árvizek s pénz nincs, több segélyt nem adhat a kormány.

Hanem ép ebben a hónapban egy ostoba kalandra, Baltazár Dezső nyírabatori fellépésére százhuszezer koronát elkölteni. Arra volt pénze a kormánynak. Az aradi választásra bőven jutott kilencszázezer korona. Sőt jutott az újhelyre is 1910-ben háromszázezer korona. A várpalotai 3 millió értékű birtokot Ertsey Péter kedvéért meg tudták venni 6 millióért. Vesztegetésre, panamákra vannak bőven százezei és milliói ennek a koldus országnak, de mikor nyomorba jutott árvíz-károsult embereken kell segíteni, akkor egy nagy vármegyének 3 ezret koronát tud adni a kormány.

Tisza István választásakor egyetlen aradi szocialista vezetőnek a megvásárlására négyezer koronát adtak. Most egy egész vízkárosult vármegyének háromezer korona jut.

Csak becstelen, aljas célokra van pénz Tiszának, rendes, tisztességes dolgokra nincs.

*

1908-ban, a koalíció idején ka-

pott az újhelyi hegyközség dűlő utak fenntartására, javítására a földművelési minisztertől 3000 korona államsegélyt. Ugyanennyit kapott 1909-ben is, és kiltátsba helyezte a koalíciós kormány, hogy azontul minden évben megkapja az újhelyi hegyközség ezt a 3000 korona segélyt.

1910-ben jött a munkapárti kormány, Epen a földművelési államtitkár lett Újhegy képviselője. Az 1910-iki nagy jégverés után a hegyközség külön kérvényt adott be a földművelésügyi miniszterhez, hogy legalább most segítsen s adja meg a 3000 koronát. A kérvényt 300 hegyközségi tag aláírta, s elküzdtek Kazy államtitkárnak, a város képviselőjének is.

Sem a földművelési miniszter, sem az államtitkár képviselő mai napig nemcsak egy fillér segélyt nem adtak a hegyközségnek, de még csak nem is válaszoltak a kérvényre egy betűvel se.

A városi borpince is úgy kapott a megalakításakor 6000 korona segélyt a földművelési minisztertől (Darányitól), hogy ezután minden évben ennyi segélyt fog erre a célra kiutalni. Jött a munkapárti kormány s azóta soha egy fillér segélyt se kapott ez a vállalkozás. (Most egy csunya stíktik csináltak vele Székely Eleknek, erről majd legközelebb.)

*

Okölbe szorul az ember keze, ha eszébe jut ez a háromezer korona kormánysegély. Valóságos csufolódás ez attól a kormánytól, amely vesztegetésekre, panamákra, gázságokra százezeket és milliókat költ.

Széggyen gyalázat, így banni egy ország pénzével, vagyonával, érdekeivel!

De tulajdonképp igazuk van Tiszának. Egy nemzet, amely olyan nyomorultul eladja magát, mint a magyar, nem érdemel jobb sorsot.

Epen most készül Meczner Gyula tüzzel vassal bizalmat szavaztatni a kormánynak. No hát csak siessenek az árvíz-károsultak! boruljanak le a vesztegetők, a panamisták, a milliók elpocsékolói előtt és szavazzanak bizalmat nekik. Megérdemlik ezért a fényes, nagyszerű, bőséges háromezer korona államiznáért!

A vármegye az árvíz-károsultakért.

Felirat a belügyminiszterhez.

(Vége.)

A vízár a mily rohamos sebességgel jött, ép oly gyorsan vissza is húzódt, nyomat és pusztulást hagyva maga után. Augusztus 8-án reggelre a víz visszavonult medrébe és csak az alacsonyabb fekvésű helyeken maradt víz. A pusztítás és rombolás csak most volt látható. A kisebb házak falai, mint már előbb is említettem folyton repedeztek, repedeznek még most is s a még ma is megszakítás nélkül foganatosított mentési és egyébb munkálatok dacára sok helyütt meg ma is veszélytől lehet tartani. Az ár elvonulása után különösen sok munkát adott az egyes lakások pincéiben felgyülemleni, valamint az udvarokon, kertekben és alacsonyabb fekvésű helyeken visszamaradt viznek a kiszivattyuzása és levezetése, ezek a munkák a megfizetett igényeket és szorgalom dacára még pár napot igényelnek. Összedűlésre várható még és bontás alatt van 56 ház előre kihurokolodtak 27 házból, butorok egyéb ingóság benmaradt 27 házban és kilakoltattak 83 házból. A kár épületekben kb. 400000 korona, butorok és ingóságokban kb. 500000 kor., vagyis összesen 450000 korona. A hatóság a még össze nem dönt házak támogatásán, a be-dőlteknek a vagyon mentésén, továbbá az épületek és belterületek lecsapolásán dolgozott. Emberéletben szerencsére kár nem történt.

A midőn Sátoraljaiújhegy városát a legnagyobb veszély fenyegette, vettem kézhöz Bárczy Tokaji szolgabíró táviratát, mely szerint Oszliska, Vámosujfalva, Tolcsa, Erdőhorvát és Hromhuta községek az éjszakai felhőszakadás következtében veszélyben vannak s miután ő a járási főszolgabíró és a másik szolgabíró szabadságon léte miatt a Tokaj környéke körüli veszélyekre való tekintettel székhelyének elhagyásában akadályozva volt, egy hatósági közeg kiküldését kérte a vész helyére, magam Sátoraljaiújhegyt és a vármegye székházát a mindenünnen vész híreket hozó táviratok miatt szintén nem hagyhatván el, hatósági megbízottul báró Waidbott Ödön tb. főszolgabíróat küldöttem ki a veszélyeztetett községekbe, a kinek valamint Bárczy Gusztáv szolgabírónak jelentése alapján az ottani veszélyelmekről a következőket jelenthetem Nagymé tóságodnak:

A folyó hó 6-án este 9 órakor kezdődő és 7-én reggel 8 óráig szakadatlanul tartó zivatar és felhőszakadással együtt a Nagytoicsa patakot és összes mellékfolyásait annyira megdagasztotta, hogy az e völgyben

elterülő összes községeket, nevezetesen Ohutát, Erdőhorvátit, Tolcsvát és Vámosujfalut nagyrészen elárasztotta s azokban úgy épületekben, mint veteményekben óriási károkat okozott.

Ohután és Erdőhorvátiban már a június 16-iki felhőszakadás rendkívüli károkat okozott. A két községben most ugyanazon házak, kertek és földek kerültek víz alá, a mi azóta kijavított az most újra tönkre ment. Ohután az előbbi árvíz alkalmával rombadölt 5 házban kívül az ár számos kertet és földet annyira telchordott kavicssal és annyira kimoszt a földet, hogy azok teljesen terméketlenek maradtak. Új és Középfuta községeket megkímélte az ár, ezekben az épületekben és veteményekben kár nem esett, azonban az ezen községeket összekötő közleghi vicinális út nagy mérvben meg van rongálva, két híd pedig beszakadt.

Erdőhorvát községének a Nagytoicsva-patak közelében fekvő házai és kertjei ismét víz alá kerültek, a többi köztött a községháza is, ahová a hivatalos helyiségekbe és a körjegyzői lakásba is behatolt a víz. A lakóházak közül itt csak egy dőtt össze, azonban sok ház és istálló rongálódott meg. A víz az utjában lévő összes körtéseket elsodorta s a kertekben és földekben nagy kárt okozott.

Legnyosabban szenvedett Tolcsva községe, valamint a környékbeli hegyekről leszakadó vízfolyások annyira elárasztották a várost, hogy 150—160 lakóház került víz alá, a lakosság pedig nem akarván elhagyni házaikat, a padásokra menekült, ahonnan csak az Olaszliszkáról hozottat csónakokkal lehetett őket megmenteni. Itt az itteni előjáróság, polgármester, valamint több helybeli pengár erősen munkája folytán sikerült a veszélyben lévőket kimenteni. Annál nagyobb azonban a kár az épületekben és veteményekben, elpusztult nagyon sok élelmiszer stb. A kár főleg a lakosság legszegényebb részét érte, amelynek vályogból épült viskói nem tudtak az ár erejének ellenállani. A hatósági közegként megbízott báró Waidbott Ödön tb. főszolgabíró az előjárósággal együtt bejárta és összeíratta a megromgált házakat és megbeszélte a kárt, amelyről az előjáróság részletes jelentést fog tenni. Összesen talált 80 nál több megromgált lakóházat, amelyek közül 34 összedűlőfélben van, vagy pedig össze is dült. A hajtéktaanok egyelőre az iskolában lettek elszállásolva, hogy a nyomor legáltalános pillanatnyilag segíthessen az előjáróság, itt rögtön gyűlést rendezett, amely 470 koronát eredményezett. Ezen összeg a szegényebb károsultak között nyomorban kiosztatott.

Vámosujfalva ugyaszóván az egész község került víz alá, itt azon-

SCHÖNIMRE

csipke, szallag, ruhadisz és rövidáru üzlete megnyílt.

Fő-tér (Bilanovics ház)

Lapunk mai száma 4 oldal.

ban épületekben nem történt oly nagy kár, mindazonáltal 4—5 ház itt is összedült. Terményekben itt sok veszett oda.

Amennyiben Bárczy Gusztáv szolgabíró még 7-én d. u. a helyszínen megjelent és a szükséges intézkedéseket megtette, báró Waldbott Odón a maga részéről csakis arra szorított, hogy a községi előjárásból segélyezési akciójában támogatása. Amennyiben azonban különösen Tolosván oly óriási a kár és a lakosságuk éppen azon részét érte, amelynek sem földirtoka, sem pedig egyéb vagyona nincsen, feltétlenül szükségesnek tartja, hogy ott sürgős segélyezési akció indításuk meg, mivel ezen mindenéből kifosztott nyomorult nép a maga erejéből lábra állani nem képes. Ennélfogva a vármegye a főispánja a nagyméltóságától rendelkezésre bocsátott 3000 koronából 500 koronát Waldbott Odónnak rögtöni segítségére azonnal kiküldött.

Bárczy Gusztáv szolgabíró jelentése szerint is legnagyobb volt a veszély Tolosván és Vámosujfalun. Vámosujfalu községében 5 ház dült össze, Tolosván pedig 23 ház pusztult el teljesen. A többi dűlendő, megrongált és lakhatatlanná vált házakból az embereket kilakoltatta. Emberélet áldozatul nem esett, sőt a házak butorai és a lakosok lábas jóságai is jó részben megmentettek. Itt is derekas munkát végeztek lelkes csendőreink, kik közül Fink Pál csendőrmester, Kántor István, Kis János és Hegyi József tolosvai csendőreket, tovább Sziły Zoltán tolosvai jegyzőt emeli ki a jelentést tevő szolgabíró és ajánlja őket kitüntetésre, mint akik saját életük kockázatával 66 embert mentettek meg. Kiemeli továbbá és felsőbb elismerésben való részesítésre ajánlja Desseffy Géza cs. és kir. kamarás, honvédelezerdest, Klinga József, Ceiner János, Constantin Géza, Somogyi György, Onody Sámuel tolosvai lakosokat, Sallay István ref. segédlelkész, Erdőhórváti és Lehoczy József olaszliszakai lakost, kik a meneti munkálatokat mintegy 12 órán át szakadatlanul teljesítették.

Ugyancsak augusztus hó 7-én a reggeli órákban jött a távirat a nagyméltósági szolgabírótól, hogy a Laboroz reggel fél 8 óráig ismét 1 és fél méter áradt és Homonnáról vett értesülése szerint az aug. 2-ki vizzállás várható. Súlyosabbá tette a helyzetet, hogy a szinai járás főszolgabírájának ugyanakkor vett távirata szerint a Cziróka völgyében is nagy felhőszakadások voltak, minek folytán a Cziróka is nagyon megáradt. A homonnai szolgabíró pedig azt táviratozza, hogy a Laboroz Kóskócra a község feletti vámoshid mellett rövid töltést emeltesse, s az árvíz a jegyzői lakot, csendőrséget, iskolát veszélyeztetni s ezért kurturmérnök kiküldését kéri.

E táviratok következtében a helybeli kurturmérnök hivatali főnök felkért, a ki Nagyméltósági a déli vonalattal személyesen utazott ki Nagy Imre napidíjas mérnök kíséretében, Kóskócra pedig Szeszler Odón kir. mérnököt küldötte ki.

Nagyméltósági ahol az árvíz éjféltől után 1 órákor tetőzött, majd ezt követően rohamos apadásnak indult, ez alkalommal ismét sikerült a város belterületét a veszélytől megóvni.

Kötelességemnek tartom ez alkalomból Nagyméltóságodnak bejelenteni, hogy ha az alkalmakor idején korán tett intézkedésekkel sikerült is ezen virágzó várost a pusztulástól megvédeni, kérdés vajon sikerült-e, hogy e a jövőben is, tekintettel arra, hogy a várost védő töltést oly rossz állapotban van, hogy rendeltetésének megfelelni alig-alig képes. Sürgős szükségét képez ennél fogva a védművek szakszerű felújítást mellett, végleges jelleggel való kiépítése.

Rá kell mutatnom arra is, hogy Lasztor, Dénesujfalu, Butka, Hegyi, Szalók, Deregnó, Kis és Nagyráská, Abara és Népszest községek a

Laboroz jobb partján rendszertelenül épített és fenntartott töltések meg nem felelő volta miatt állandó árvíz veszélynek vannak kitéve: a Lasztor-méltósági huzodó védőtöltést a legutóbbi árvízek több helyen áttörvén, az árvíz feltartóztatatlanság rohan a nagyméltósági járás alsóbb részén épült községekbe, a melyeknek helyzete annyival súlyosabb a felsőbb községeknek, hogy az onnan kitört víz — mint azt már fentebb is említettem, — a Latorca egyidejűleg fellépő magas vizzállása folytán levonulni hosszú időn át nem képes, e községek határában stagnálni kénytelen feltétlen szükségét képez, hogy a Laboroz jobb parti töltésének megoldatlan kérdése Ung vármegye törvényhatóságának közrevonásával immár végleges megoldást nyerjen és pedig kapcsolatosan és egyidejűleg azon vizrendezés munkálatokkal, a melyek a Latorca és Tisza mentén fekvő községek ármentesítése érdekében a bodrogközi Tisza szabályozó társulat kebelében a megvalósulás kiűszében állanak.

Kóskóc községben a törvényhatósági ut Laboroz hidja környékén a folyó jobb partján régi idők óta fennálló, a község belső részének védelmére hivatott töltést a Laboroz egy hónap alatt immár háromszor átszakította, minek folytán az árvíz a törvényhatósági ut mindkét oldalán utat törve a belső részhez jutott, ott jelentékeny károkat okozott, több házat megrongált és a törvényhatósági utat is átszakította.

A kurturmérnök hivatali kiküldött Szeszler Odón kir. mérnök a helyszínen intézkedett, hogy a terméskövekből összerótt, céljának egyáltalában meg nem felelő védőtöltést előjárásilag helyreállítsák és megtette a szükséges intézkedéseket az iránt is, hogy ezen védőt a közel jövőben végleges jelleggel és kellő méretekkel átépíttessék. A község előjárásának ezen munkálatok engedélyezése iránti kérvénye már előttem fekszik és az alakítógok mellett zsevével ideiglenes építési engedély kiadásával fogom lehetővé tenni, hogy Kóskóc központján ezen védőtűni a kurturmérnök hivatali szakszerű felügyelete mellett a legrövidebb időn belül képüljön.

Augusztus 6-ról 7-re virradó éjjel dühöngött a felhőszakadás a Szántó-tályai völgyön is, elárasztva az egész Ond patak völgyét, a melynek víze a szerencsi járás főszolgabírájának jelentése szerint a délutáni órákban érkezett Szerencs alá, a hol a község alsó utcaját és kerteket öntötte el, minden veszély nélkül bár, de itt is nagy károkat okozva.

Megemlítendőnek tartom még, hogy 7-én a Ternava csatornája is szinig megtelt úgy, hogy a gálcsezi járás főszolgabírája a Felsőbodrogi vizszabályozó társulat igazgatójának jelentésére kénytelen volt székelyfői a veszély tartamára Töketeresre áttérni és a satoraljaujhelyi járás főszolgabíráját helyettesítő Kos u h Pál tb. főszolgabíró Gara nybakimeni. Itt azonban a védőgátak az áradatnak ellentálltak, nagyobb veszedelem nem történt.

Még eddig meg nem állapítható károkat okoztak ezek az árvízek, csaknem kiszámíthatatlanok, tönkretett, elsodort termények, hidak, összedőlt házak, butorok és egyéb jószágokban a kár. Csak magának a törvényhatósági ut alapnak eddig megállapított kára 45—46000 korona, a miről a kereskedelmiügyi miniszter ur Ónagyméltóságának egyidejűleg tüzetes kimerítő jelentést tesztek.

E felhőszakadások okozta árvizek által károsultak pillanatnyi felsegélyezésére szépen folynak az adományok. Nagyméltóságod 3000 korona kegyes adományát kívül legelsőként Andrássy Gyula gróf 5000 koronát, Szmeccsányi Lajos érsek ur 500, Miklóssy István hajdudorogi püspök ur 200 koronás és többek kisebb nagyobb adományai kialsítettek a szerencsétlenek nyomorán segíteni. Közigazgatási bizottságunk teg-

napi ülésén az ad hoc segítő bizottságot megalakította s ez rögtön megkezdte működését.

Oriási a kár azon községek határáiban, a hol mint Tokaj, Bodrogkeresztúr, Bodrogkisfalud, Szegőong, Olaszliszka, Vámosujfalu, Bodrogára, Bodrogcsádny, Bodroghalász, Sárospatok, Végardó, Satoraljaujhely, a bodrogközön az árvédelmi vonalon kívül eső Kisujlak, Szentmária, Rad, Zétény, Véke, Szinyér, Boly és Szolnocska községek, végül a Nagyméltósági járás u. n. Sárközvidéken Butka Deregnó, Szalók, Hegyi, Kis és Nagyráská, Abara, Népszest határáinak alsó részén még mostan is ott áll a víz, előntve e községek összes réjt it, legelőjét, elsodorva a lakosság minden takarmányát és kiszorítva marháját a legelőjéről.

De mindezeknél a legnagyobb kárt okozta a nem vézeléztetett és társulatilag védett területeken a folytonos esőzés és záporok.

Ez annyira felázta a talajt, hogy a föld már nem képes a nedvességet felszívni, a laposabb helyeken mindenütt megáll a víz és a gazdálkodó ember nem tudja, hogy a folytonos esőzések miatt még nagy részt mindjé labon álló tavaszi kálásosát arassa e le előbb, vagy pedig alólról-felülről egyaránt áztatott keresztben fekvő öszijét hordja e ki hátton a portosabb helyekre szorongatni, mert arról szó sem lehet, hogy az az áztatott talajban szekérel megközelíthető és behordható legyen. A burgonya megróhadt. A dohanyt, kukoricát, cukorrépát tönkre teszi a hetek óta rajta álló pocogó víz. Mindezek között a legsiralmasabb képet mutatja a bodrogközi társulat ármentesített területe, ahol a föld árja annyira elhatámasodott, hogy a 3 gőszivattyú sem bírja leszívni. Azol a szabályozás előtt tö volt, az megint tóvá vált. Egész uradalmi tábiák kerültek víz alá. A szegény embernek csak a portosabb helyeken, a homokdombokon maradt meg valamije. A marhát kihajtani nem lehet, ahol felázott legelőre kibo csajtották, kötelekkel kellett az el sülyedt marhát kivontatni, istállókn, mesterséges takarmányon kell tartani, ez azonban vagy lábon, vagy rendben rothad és behordani csak haton lehet, mert szekérel nem kö zelihető meg.

Milliókra tehető a rengeteg kár, ami pontosan csak akkor lesz megállapítható, ha az időjárás végrevalahára jóra fordul és a gazdámber meg fogja mentheti az esőzések előtt szepen mutatkozó termé sekek ama csekélyke kis maradványát, ami még megmenthető lesz.

Csak akkor leszünk majd abban a helyzetben, hogy a pusztulást és károkról tisztá képet nyújthassunk Nagyméltóságodnak és rámutathassunk a segítség módozataira. Addig is a legelső és leg-sürgősebb intézkedéseknek tartanók és kérjük, hogy a pénzügyminiszter ur Ónagyméltóságával egyetértő e a földadó behajtása felelőssétek és az adóleírások teljesítése végett úgy az árvíz mint a bevezék által okozott károk felbecsültesenek köz ségenként hivataból és pedig akként, hogy a kárfelvételek azon területekre is kiterjesszessék, melyeken az aratás és kaszálás már megtörtént ugyan, de a termény a jelentésben felsorolt okoknál fogva betakarítható nem volt.

Ezt annál inkább kérjük, mert az adókezeléssel megbízott pénzügyi közegek szigorúan ragaszkodnak a szabályzatok előírásához s a károk felvételeit csak azon területekre kívánják kiterjeszteni, melyekről a termények learatva vagy lekaszáva nem lettek, holott a jezett esetekben a birtokos kárát még az aratás vagy kaszálás és gyűjtésére fordított munka is tetézi.

Fogadják nagyméltóságod kiváló tiszteltem őszinte kifejezését

Saujhely, 1913. aug. 12.

Alispán szabadságon:
Thuránzky, főjegyző.

A nagyelkű villangygyár vagy a sötétben ténfergő város

Ha jól meggondolom, bámulnom kell az ujhelyi villangygyár csodás nagyelkűségét, előzékenységét. Mert azt meg kell adni, hogy mégis néha-néha meggyújt egy-két lámpát az ujhelyi utcákon. Van olyan este, hogy összesen 20—25 kis lámpa is ég egyszerre.

Hát ez mégis nagyon szép, hogy kegyesedik néha azt az egy pár lámpát meggyújtani. Mert voltaképpen ezt se lenne kénytelen megtenni. Egyszeriben azt is megtehetné, hogy egész esztendőn egyetlenegy utcai lámpát se gyújtana meg. A közvilágításért járó tízezer koronát azért akkor is pontosan kifizetné neki a város, mint ahogy most kifizeti, holott állandóan nem ég legalább fele a lámpáknak. A türelmes és gyáva ujhelyi község akkor se szólna egy szót se, legfeljebb otthon, zárt ajtókn mögött mernének káromkodni a villangygyára az embereket, mint ahogy most is megteszik. Rendőr akkor se merné jelenteni, hogy a lámpák nem égne, a tanács akkor se merné bírságotl s a bírságot behajtani, a képviselőtestület akkor se merné muakanni, ha pedig merné, hát majd megsemmisítené a határozatát a meggyűlés Meczer Gyula villangygyári elnök ur elnöklete alatt, végül Székely Elek akkor is csak azt javasolná, hogy hosszabbítsa meg a város a villangygyár szerződését (s így majd persze több esztendeig lenne módjában a villangygyárnak pénzért nem világitani.)

Adjunk hátal Istennek és a villangygyárnak, hogy néha-néha mégis kegyesedik egy-két fagygyertyafényű lámpácskát meggyújtani s így az évi tízezer koronáért mégis ad nekünk egy két-háromszáz koronára becsühető világitást!

Rettentő gyorsaság a városházán.

Most már igazán gőz-
erővel intézik az ügyeket.

Azt mondták, hogy eddig ropant hanyagul intézték az ügyeket a városházán, de mióta hozzáfogott Székely Elek a vaskezeivel rendet csinálni, azota olyan pontosan és gyorsan intéznek el mindent, hogy szinte szédítő.

Ime, egy magasztos példája annak, hogy milyen lelkiismeretesen s rohamosan megy Vaskezü Elek kormányzata alatt az ügyek elintézése:

1913 július 17-én Székely Albert indítványára elhatározta a képviselőtestület, hogy kinevezetése alkalomból időző Miklóssy István püspököt, (Budapest székesfőváros minden indítvány nélkül aronnal kinevezetése után a legmelegebben üdvözölte Miklóssyt. Ujhelyben egy bizottsági tagnak kellett az üdvözlésre külön indítványt tenni. A polgármesterben nem volt annyi kötelességerzet s illetem, hogy ezt megtegye.) A tisztelő küldöttség vezetésére, a polgármester „nagy elfoglaltságára” való tekintettel (alighanem vambérieti szerződések „megigazitásával” volt elfoglalva), felkérte a határozta a képviselőtestület Domján Elekot.

Azota egy hónap és négy nap mult el, s Domján Elek ezt a határozatot mai napig se kapta meg a várostól, Miután azon a gyűlésen

nem volt jelen, csak az újságokból tudta meg, hogy ő van a küldöttség vezetésére felkérve, de még eddig őt arról se a polgármester, se senki hivatalosan nem értesítette, s így természetesen nem is tisztelhetett még a küldöttség Miklóssynál. (Ami persze semmit se árt Miklóssynak, de nagy szégyen Ujhelyre.)

Igy hajta végre a vaskezü polgármester a képviselőtestület határozatait. Bezzeg villámgyorsan intézkedett, mikor a kukoricát kellett felosztani, meg a fát kivágatni. De mikor a város követeléseinek elvesztéért való felelősség megállapításáról, vagy a város erkölcsi kötelességének teljesítéséről van szó, akkor észbe se jut a képviselőtestületi határozatokat végrehajtani.

De hát Székelynek minden szabad. Ő az árviz után elutazik, ő a városi határozatokat sutba dobjaa, — tudja, hogy ő sérthetetlen, őhozza nem nyulhat se alispán, se miniszter, mert neki — Meczer Gyula a barátja.

Mit építhet a kőművesmester?

Ministeri rendelet az építkezésekről.

A kereskedelemügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amelyben a már katályban levő építkezési rendeletek egyes intézkedéseit precizirozza. A rendeletben, amely ma érkezett meg a városi tanácshoz, különösen arra helyezi a miniszter a fősúlyt, hogy az eddigi laza határvonalat a kőművesmester és az építőmester között tökéletesebben precizirozza.

Ezt a célt szolgálják azok a magyarosodó pontok, amelyek a kőművesmester által teljesíthető munkálatokat sorolják fel. A kőművesmester nem vállalhat el önálló munka gyanánt olyan építkezést, amelynek alapvonalai 15 méternél nagyobb területű és javításban sem vehet részt akkor ha ez a javítás az épület szerkezetében is változásokat idéz elő.

Meghatározza a rendelet ezenkívül az ácsok működésének körét is. — Eszerint az ács-mesterek önállóan vállalhatnak olyan építkezéseket, melyeknél az épületszerkezet fából van.

A rendelet egyébként a városi tanács valószínűleg külön is közhírré teszi.

NEMZETISÉGI BANKALITÁS ZEMPLÉNBEN.

A nagymihályi értekezlet.

A prágai Bank, amely Budapesten már 1908-ban fiókintézetet létesített, most Nagymihályban szándékozik fiókot felállítani. Igen valószínű, hogy a tulságosan csekély alaptőkéjű bank nem annyira pénzügyi, mint inkább nemzetiségi célokat van hivatva szolgálni.

A hazafias magyar társadalom máris megmozdult a veszedelmes bankalapítással szemben. Nagymihályban tegnapelőtt népes értekezleten vitatták meg a bankalapítás ügyét s az értekezletből a következő meghívót bocsátották ki Zemplén- és Ungvármegyék hazafias közönségéhez:

A prágai (cseh) Bank Budapes-

ten 1908. évben „Központi Részvénytársaság” elnevezéssel egy fiókintézetet alapított, melynek összes tőkéje 500.000 korona.

Most eme budapesti (cseh) Bank itt Nagymihályban — hol ő pénzintézet szolgálja a hitelügyet — egy fiók felállítását vette célba; sőt cégtől következőt tét jelzéssel: „Ustredna Bank Ucastiny Spolok” már be is jegyeztette.

Mint hogy a cseh alapítási Bankok köztudomás szerint a felső vármegyében rendszerint a nemzetiségi mozgalmak exponensei, arra tekintettel, hogy a fiókintézet csekély tőkéje — gyanus tét csejgyezése — és egy hatodik Bank feleslegs volta valamint a váratlan fiók szervezésének titkozatossága méltán azon hazafias aggályt keltette fel bennünk, hogy a tervezett Bank-fiók itteni esetleges működése nem anyagi előnyöket keres, hanem a tótajku jóindulatu derék munkásnőp megszerzését és megtévesztését — s így a közbéke megzavarását és hazafias érzésünk sугallta több évtizedes munkálkodásunk eredményeit kockáztat hatatná.

Ezen fontos okok behatása alatt mai értekezletünkben azon bizodalmas kéréssel fordulunk Zemplén és Ungvármegyék birtokosai, lelkeséje, tanítói, tisztviselői és minden hazafias érzelmű polgártársunkhoz: Miltóztatásnak a Nagymihályban tervezett Bank-fiók elleni teendők intézkedés megbeszélése végett 1913. évi augusztu. 24-én d. u. 4 órakor, a városháza termében tartandó értekezleten minél nagyobb számban résztvenni.

Nagymihály, 1913. aug. 17.

Hazafias üdvözléssel

Gr. Sztáray Sándor, Sulyovszky István, Karczub Pál, Mathiász József, Walkowszky Béla, Fejér Emlér, Somody József, Dr. Füzesséry Dezső, Bajusz Andor, Czibur Bertalan, Dr. Fuchs Ignác, Dr. Karcub Gyula, László E. Flóris, Dr. Keszler Lipót, Za uszky László, Spiegel Samu, Dr. Güer Sannu, Beroznay János, Dr. Buosinszky Mihály, Oppitz Sándor, Dr. Orney Ödön, Tolvay Imre, Dr. Füzesséry Tamás, Fröhlich Gyula, Barnai Andor, Garbinszky Sándor, Dr. Richtzeit Vilmos, Homolay Endre.

Igen óhajtottó volna, ha ez a felhívás nem hangzanék el a puztában kiáltó szava gyanánt, hanem az értekezleten minél nagyobb számban venne részt vármegyék hazafias társadalmi, méltóképén utatkozni a legújabb nemzetiségi iránylat ellen.

HIREK.

Kis szobában.

(Musset olvasásakor.)

A kis szobák költészetének — Azt mondják — máma már lejárt. Kis szobákból lézongó népek Nyomora szól, nem pajkos ének, S a tüze tettek a gitárt.

Szerelermől ott nem dalolnak Táncoz lányok, bohém fiúk. Hagyjuk őket egy régi kornak ... Hogy konyerit hoz-e a holnap: Ez az a dal, amely ma zug.

Óh, kedves, könnyelmű halottak, Akik itt éltek valaha! Hiszen ők is szegények voltak, De nem bánták, mit hoz a holnap. Csak színes, szép legyen a ma.

Fűtöttek a szívük tüzeivel, Csókok között várták meg ők, Míg kedvesük egy lúzas éjjel Rájuk lágyan teríti szőjét Selyemháját: a szemfedőt,

Én kedvesem, dalos kis párom, Mi még ezek közül vagyunk. Ne bánj, mi folyik a világon, Mi csak daloljunk télen-nyáron, Míg egyszer, szépen, meghalunk,

Gitár helyett a falon, látod

De ócska, kedves hógödöt. Ezzel jártuk be a világot, Viharban is szédültünk virágot: Emléket ezret, gyönyörűt.

Most kis szobánk van, végre, végre ... Es dalolunk, mint ezeltűt. S ha majd egyszer a dalnak vége Reám halkan teríted szőjjet Selyemháját: a szemfedőt.

Kárpáthy László.

Székely Elek, a mentőangyal.

A vaskezü helyettes polgármester valóban bánálatraméltó odaadással és buzgalommal fáradozik az árvízkárosultak segélyezésén, miut az alábbi kis eset is ékesen bizonyítja. A minapi borzasztó árviz a vasuti töltéshez sodort egy pár ezer kereszt buzát. A gazdák meg akarták menteni, ami még menthető, de Székely Elek kiadta a parancsot, hogy a buzához senkinek sem szabad nyulni, mert az hatóságilag lesz felosztva a károultak között. Nagyon helyes. Közben azonban az történt, hogy az azóta nedvesen otthetevő gabona teljesen megronthadt és értéktelenné vált. Végre azután Székely Elek tegnap tudatta az érdekelte gazdákkal, hogy a buzából kiki elvihet annyit, amennyit akar. A gazdák persze kitörő örömmel fogadták a megható értesítést és most, némi ószinte káromkodások közepette úgy vélekednek, hogyha már az ördög ugys el vitte azt a gabonát, hát most már nekik bizony nem kell, — vigye el Székely Elek, ha megrothasztotta. Miért is Székely Eleket már megint sokáig étesse az isten hazánk és városunk diésőségére és örömére, ámen. Hiszen már annyi örömrünk tel benne, hogy igazán elég volt.

— Valami büzlük Dániában. Még a nagy árviz idjén történt, hogy a Dókus-utca és Rakézi-utca sarkán az áradat az utcára sodort holmi rothadt baltömegeket meg egy pár pöcegödör illatos tartalmát. Ez a sok kedves dolog még ma is ott rothad az utcán, büzt és ragályt terjesztve, a Székely Elek vaskezülek nagyobb diésőségére. Jövő számban különben lesz szerencsénk kissé bővebben foglalkozni ezzel a közegészségügyi botránnyal.

— Esküvő. F. hó 24-én tartják meg esküvőjüket Csapó Fenyves Sándor és Króó Aranka. A menyasszony lapuk kitűnő munkatársának, Króó Józsefnek nő. ére.

— Segélykiosztás. A városi segélybizottság az árvízkárosultak ügyében holnap, szerdán délelőtt ülést tart, mely alkalommal a városházán a károsultak számára segélyt kiosztatni.

— Gyűjtésünk. Lapunk szerkesztőségéhez az árvízkárosultak javára újabban a következő adományok érkeztek be. A beküldött összeget esetről-esetre a városi pénztárhoz fizetjük be. Nagy Luísa 10 korona, Horvát féle vendégő tekező társaság 20 korona. Gyűjtésünk összege az eddigi adományokkal együtt tehát összesen 642 korona. Az emberse retet nevében kérjük nemesen érző olvasóinkat, hogy gyűjtésünkhöz tehetségükhöz képest hozzájárulni sziveskedjenek. Minden hozzámk beküldött összeget hirlapilag nyugtázzunk.

— Lefújták a Zempléni hadgyakorlatot. A vármegye közgazgatási

bizottsága táviratilag intézett kéréssel a honvédelmi miniszterhez, hogy a IV. hadtest Zemplénmegyében tervezett hadgyakorlatát halassza el, mert a vármegye nagy része még ma is víz alatt áll, ahol nincs már víz, ott az utak megromlottak, és mert az áradás folytán olyannyira tönkre ment az egész vármegye, hogy a katonákat megfelelően élelmezni sem lehet majd. A hadügyi kormány a VI. hadtest már megkezdett gyakorlatait e távirati kérelem folytán tegnap távirati uton beszüntette és ugyancsak táviratilag intézkedett az iránt, hogy a VI. hadtesthez gyakorlatra behívott, de még be nem voltul legényesség ne vonuljon be. A csapatokat most szállítják vissza állomáshelyeikre és néhány napon belül hazabocsátják azokat a tartalékosokat is, akik már az intézkedés előtt vonultak be.

— Katonalovak tartása. A miskolci honvédegyezred 3 zászlóaljának gazdasági hivatala értesíti a közönséget, hogy az ősi gyakorlat és a vonatgyakorlatok befejezése után a zászlóalj részéről 6—8 darab ló fog vállalkozók részére tartás végett kiadatni. Az érdeklődők a zászlóaljnak Saujhelybe való bevonulása napján f. hó 22-én a lovakat megtekinthetik. A lovak 5 évi tartás után a vállalkozók tulajdonába mennek át. A lovak az öt évi tartam alatt legalább is 3-szor fognak fegyvergyakorlatra igénybe vétetni.

— Zongora és hegedűtanítást elvállal Dr. Kárpáthy László Jeletkezhetni a kiadóban.

— A Saujhelyi Uszoda egyletnek 1913 évi aug. 17-én összehívott gyűlése határozat hozatalra képtelen lévén, újól 1913 évi aug. 22-ére a vármegye-ház nagytermében d. e. 11 órára kitűzött közgyűlésre a tisztelt tagok azzal hivatnak meg, hogy a között tárgyak felett a megjelenetek számára tekintet nélkül végérvényes határozat fog hozatni.

— Rendőri hírek. Még májusban történt, hogy az ujhelyi pályaudvaron az első sínpar mellett egy dinamitpatront találtak. A rendőrség a dinamitpatront őrizetbe vette, s a nyomozást haladéktalanul megindította, de eredménytelenül. Az ügyészség is vizsgálást indított, de a tetts maig sem került kére. Ennél fogva az ügyészség most beszüntette az eljárást és elrendelte a patron megsemmisítését. Tegnap történt meg a hatóság közbenjárásával megsemmisítési aktus, amikor is a dinamitpatront egy a várostól messze eső helyen bedobták a Ronyvába. — Stefan Mihályról dohángyári munkásnő tegnap följelentést tett a rendőr égen, hogy Kovács Andrásnál több ruhaneveléket, kendőt és kötenyt lopott. A nyomozás folyik.

— Dupla élvezettől válik szabadsága, ha e utazása előtt cipőre Berson gummiarkokat tétet. Az új Berson gummiarkok arany dobozban: kényelmes elegáns ruganyos tartós. Cipőstől kifejezetten Berson-t kérjen, ha jól akar járni.

Szerkesztő:

Dr. KÁRPÁTHY LÁSZLÓ

Szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

Kiadó lakások.

A Kacinczy-utca 5. számú házban az Osztrák-Magyar Bank fiókja által eddig bérelt lakás azonnal kiadó. Ugyancsak kiadó 1914. május 1-től a Központi kávéház fölött lévő, a m. kir. Folyammérnökség által bérelt lakás.

Gálszécsen egy lakóház kovács műhelylyel együtt eladó.

őz. BÉDA GYÖRGYÉ

JOHAN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

NE TESSÉK ELFOGADNI

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHAN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor nem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője;

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker., Szigetvári u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az eredeti minőség.

A sztrapkői járás főszoigabirjától

Szám : 2208/1913.

Pályázati hirdmény.

A Kelese község székhelyi és Alsóvirányos, Barátlak, Bodzás, Detre, Felsőkrusó, Felsőtokaj, Felsővirányos, Gerlafalva, Giglóc, Gyapár, Holesik, Kelese, Királyhegy, Kispetőfalva, Kisvalkó, Kisgyertyános, Kosárvágása, Lomna, Máriakút, Nagydómasa, Sártó, Turány és Zemplénpálhegy községek csoportosításával újonnan rendszeresített kelesei

körorvosi állásra

ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazon orvostudorokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 9. §-a, illetve az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket 1913. évi szeptember hó 22. napjáig hozzám nyújtsák be.

Az állás javadalmazása 1600 kor. kezdőfizetés, 200 kor. ötdövényes korpótlék, 500 K lakpénz, 800 K fuvarátalány, 1200 K helyipótlék és a vármegyei szabályrendeletben megállapított mellékjárandóságok.

Tájékoztató tudatom még, hogy a körlet területén több nagyobb ipartelep és uradalom van.

A választást folyó évi szeptember hó 23-án, a kelesei körjegyzői irodában délelőtt 11 órakor fogom megejteni.

Sztrapkón, 1913. augusztus hó 16-án.

Durcsinszky Gyula
tb. főszoigabiró.

Eladó hordók

Alulírott pénztintézet ajánlja megvételre sátoraljauhelyi raktárunkban levő legjobb minőségű tölgyfából készült

30—75 literes	ántalag hordóit
136—140	" gönci "
150—200	" " "
200—300	" " "
300—600	" " "

Venni szándékozóknak részletes árajánlattal szívesen szolgál a

Zemplénmegyei kereskedelmi-,
ipar-, termény- és hitelbank
Sátoraljauhelyben.

INGYEN ráfizetés nélkül becsérél öreg használt gramofonlemezeket ujakra WAGNER „HANGSZERKIRÁLY”
Budapest, József-körút 15.

Árjegyzék ingyen.

Cimre ügyeljen.

Nyomatott Landesmann Niksa és Társa környitven ajánlat Sátoraljauhely.

1566/1913. vh

Árverési hirdmény.

A sauhelyi kir. bíróság 908 V. 2457/9 számú végzése folytán Sant Mór 406 korona követelésének és járulékaiknak behajtása végett 1913 évi szeptember hó 2-án d. e. 11^{1/2} órakor Sauhelyben, Jókayutca 42. sz. alatt a végrehajtást szenvedő lakásán elárverezem azon 1485 koronára becsült ingókat, melyeket az ujhelyi kir. bíróság 908 Sp. I. 640/4 számú végrehajtást rendelő végzése alapján a sauhelyi kir. járásbírói 908 V. 2457/2. sz. végrehajtási jegyzőkönyvben 1—12 tételek alatt lefoglaltam u. m.: butorokat, zongorát, stb.

Sauhely 1913 aug. hó 16-án.

Rosner Imre
kir. bir. vhajtó.

1356/913. vh.

Árverési hirdmény.

A sauhelyi kir. bíróság 913. V. 871/1. számú végzése folytán Szalay és Bárczay 66 K. 10 fill. követelésének és járulékaiknak behajtása végett 1913. évi augusztus 25-én d. e. 11^{3/4} órakor Sauhelyben, Horváth-féle kertben a végrehajtást szenvedő lakásán elárverezem, azon 800 koronára becsült ingókat, melyeket a bpesti VI. ker. kir. bíróság 908 Sp. XI. 915/4 sz. végrehajtást rendelő végzése alapján a sauhelyi kir. bíróság 913. V. 871/1 sz. vhajtási jegyzőkönyvben 1. tétel alatt lefoglaltam u. m. 2 pej kanca lovat.

Sauhely, 1913. aug. 8.

Rosner Imre kir. bir. vh.

1015/913. vh.

Árverési hirdmény.

A sauhelyi kir. járásbírói 910. V. 1924/2 sz. végzése folytán Kereskedők, Iarosok és gazdák hitelszöv. 95 kor. követelésének és járulékaiknak valamint az ezennel csatlakozott „Pannónia” irodalmi rt. 162 kor. 70 fill. és Aufrecht és Godschmid 50 korona követelésének és járulékaiknak behajtása végett 1913. évi augusztus hó 22-én d. e. 9^{1/2} órakor Sauhelyben, Árpád-utca 6. sz. alatt a végrehajtást szenvedő lakásán, elárverezem azon 892, illetve 760 koronára becsült ingókat, melyeket a sauhelyi kir. törvényszék 16868/913 V. a bpesti IV. ker. kir. bíróság 912. Sp. IX. 310/3. és a bpesti V. ker. kir. járásbírói 1910. Sp. I. 650/6 sz. végrehajtást rendelő végzése alapján a sauhelyi kir. bíróság 910 V. 1924/2, 912 V. 873/2. és 912. V. 1818/2 számú végrehajtási jegyzőkönyvekben I § 1 § 1. tételek alatt le- és felülfoglaltam s melyek a 909 V. 2211/2, 912 V. 1470/2. számú alapfoglalási jvkékben 1—19 és 1—7 tételek alatt vannak összeírva, u. m.: butorokat, vaspénzszekrényt stb.

Sátoraljauhely, 1913 aug. 4.

Rosner Imre, kir. bir. vh.

Tyukszem,

börkeményedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a CANNABIN használata után. Üvegje 1 kor. postadíjjal 1.40 kor. Három üveg bérmentve 3 kor.

Excelsior

hintőpor 48 óra alatt a kéz-, láb és hónajzadást 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlalásra legalkalmasabb 40 százalékos phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál 4 háromnegyed kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fill. utánvétellel bérmentve.

Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Kapható mindenütt:

A hol nem lenne raktáron, megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett a készítőnél;

Dr. Flesch E. „Korona” gyógyszer-tartára Győr 99.

HÁZ ELADÓ.

Tüzoltó-tér 4. szám alatti házamat elköltözés miatt eladom.

PAPP BÉLA
m. kir. főerdészmezőnk.

ELADÓ

az Andrássy-utca 49. sz. alatti ház, valamint a város határában fekvő mintegy 12 kat. hold szántó és rét Felvilágosítás Dr. Füzesséry Zoltán ügyvédi irodájában kapható.

Töketerében a cukorgyárhoz közel újonnan épült házamban üzethelyiség lakással együtt azonnal kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad HOSZPO DÁR JÁNOS tulajdonos Töketerében.